

DATUM	6-10-2020
AAN	PS - Woordvoerders Mobiliteit
VAN	Commissiegriffier – Johan Dorst
DOORKIESNUMMER	06 25 77 89 77
ONDERWERP	Aandachtspunten m.b.t. vraagstelling van onderzoek door RRK n.a.v. motie

Aanleiding

In december 2016 is door PS het besluit genomen om de bestaande tramlijn van Utrecht Jaarbeursplein naar Nieuwegein-Zuid/IJsselstein-Zuid (SUNIJ-lijn) geschikt te maken voor de nieuwe lagevloer-trams en groot onderhoud aan de infrastructuur uit te voeren. Op 1 september jl. is PS per statenbrief geïnformeerd dat voor het verkrijgen van de indienststellingsvergunning meer tijd nodig is dan in de planning was voorzien. Dit zou leiden tot een vertraging van enkele weken. In de vergadering van de commissie M&M op 16 september werd door GS meegedeeld dat de verwachte uitloop meer dan de genoemde enkele weken gaat bedragen vanwege fouten met betrekking tot de vergunningsaanvraag.

Verschillende fracties hebben vervolgens een spoeddebat aangevraagd. Dit heeft plaatsgevonden op 30 september jl. Tijdens deze vergadering is de motie ‘Onderzoek door Randstedelijke Rekenkamer naar de kwaliteit van de “tramorganisatie”’ door de PVV ingediend en door PS aangenomen. Het dictum van deze motie luidt:

“Draagt de statengriffier op de Randstedelijke Rekenkamer namens Provinciale Staten te verzoeken (aanvullend-) onderzoek te doen naar de slagvaardigheid en kwaliteit van de provinciale OV-organisatie en in overleg met Provinciale Staten te komen tot de formulering van de opdracht. Mocht de Randstedelijke Rekenkamer zichzelf niet geschikt achten om uitvoering te geven aan de geformuleerde opdracht, dan zal Provinciale Staten een ander geschikt bureau aanstellen.”

Dit memo is geschreven ten behoeve van het deel “...in overleg met Provinciale Staten te komen tot de formulering van de opdracht”.

Factoren die een rol spelen

De Statengriffier heeft mij opdracht gegeven vooronderzoek te doen, om uw Staten adequaat te kunnen adviseren m.b.t. het verzoekonderzoek. Hierbij is mij het volgende gebleken:

- De Randstedelijke Rekenkamer (RRK) is onafhankelijk en beslist uiteindelijk zelf welk onderzoek er wanneer wordt gedaan.
- Het formele verzoek tot het doen van onderzoek door de RRK is inmiddels door de Statengriffier aan de RRK gedaan.
- Uit vooroverleg met de RRK is gebleken dat de RRK welwillend staat tegenover dit verzoekonderzoek, maar dat de mogelijkheden qua planning en capaciteit beperkt zijn.
- Gedeputeerde Schaddelee heeft reeds aangekondigd opdracht te willen geven tot het doen van een evaluatieonderzoek. Dit onderzoek zou, omwille van de vergelijkbaarheid van de resultaten, eenzelfde opzet moeten hebben als het evaluatieonderzoek naar het project Uithoflijn.
- Vertrouwelijke inzage door ondergetekende van het conceptrapport over deze evaluatie leert dat deze evaluatie een brede opzet heeft, vanuit het perspectief van de taken en rollen van Gedeputeerde Staten. Dit verschilt op onderdelen van het perspectief van Provinciale Staten.
- Na de PS-vergadering van 30 sept. jl. te hebben teruggeluisterd, blijkt de vraagstelling vanuit PS de volgende focus te hebben:
 - o Een feitenrelaas.

- Hoe kan het dat er, ondanks alle onderzoeken en aanbevelingen van de afgelopen jaren, nog steeds zulke fouten worden gemaakt?

Aandachtspunten voor het onderzoek door de RRK

Wanneer rekening gehouden wordt met bovenstaande factoren, adviseer ik u de volgende aandachtspunten aan de Randstedelijke Rekenkamer mee te geven.

De vraagstelling concentreert zich rondom de volgende vragen:

1. Hoe heeft deze situatie kunnen ontstaan?
Toelichting. Zowel PS als GS hebben aangegeven te willen beschikken over een feitenrelaas. Geadviseerd wordt dit feitenrelaas te beperken tot de onderhavige kwestie van de informatie over risico's m.b.t. de vergunningverlening inclusief de relatie met het integrale safety dossier. Op dat punt is het immers niet goed gegaan. Hierbij wordt nadrukkelijk aandacht gevraagd voor de privacy van de betrokken medewerkers. Het gaat niet om personen, maar om het functioneren van de organisatie, waar taken, bevoegdheden en gedrag bij horen. Indien nodig kan gekozen worden voor een niet-openbaar deel van de onderzoeksresultaten.
2. Wat is er in de projectorganisatie 'VRT' gedaan met de aanbevelingen, die zijn gedaan naar aanleiding van de verschillende onderzoeken in 2015 tot en met heden. Hierbij wordt nadrukkelijk aandacht gevraagd voor de aanbevelingen uit de onderzoeken van 'Horvat & partners'. De RRK zou hierbij als invalshoek gebruik kunnen maken van de verbeterpunten op het gebied van Sturen en Beheersen, zoals die benoemd worden in het document van de RRK, '*Overzicht van aanbevelingen ten aanzien van de governance van de provincie Utrecht, 2013 – heden*' van januari 2019 (zie bijlage), te weten:
 - a. Toewijzing taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden
 - b. Lerend vermogen van de provinciale organisatie
 - c. Aanwezigheid en toepassing procedures m.b.t. externe inhuur

Voor het overzien van relevante aspecten kan ook van organisatiemodellen (zoals bijvoorbeeld het 7S model van McKinsey) gebruik gemaakt worden om 'de volwassenheid' van de projectorganisatie in beeld te brengen. Gelieve hierbij nadrukkelijk oog te hebben voor zowel de 'harde' (bv. organisatiestructuur) als de 'zachte' factoren (zoals cultuur). Het gaat er niet zozeer om dat de 'symptomen' beschreven, maar dat de oorzaken benoemd worden.

Toelichting. Voor wat betreft dit onderdeel verbreedt het onderzoek zich van het project SUNIJ-lijn naar de projectorganisatie 'VRT'. Nota bene: de SUNIJ-lijn is één van de projecten binnen de projectorganisatie 'VRT', maar er zijn meerdere projecten, zoals bijvoorbeeld 'Nieuwegein City'. Aangezien echter dezelfde mensen binnen de projectorganisatie werken aan verschillende projecten, is het raadzaam het onderzoek op dit punt breder te trekken. Tegelijkertijd wordt, in tegenstelling tot wat in de motie staat ("...de provinciale OV-organisatie...") de focus niet groter dan de projectorganisatie. Op verzoek van de SGP heeft gedeputeerde Schaddelee immers reeds toegezegd u per kwartaal op de hoogte te houden van de voortgang van de organisatieontwikkeling van de overige delen van het beleidsveld Mobiliteit. Ten behoeve van de benodigde materiedeskundigheid over de werkzaamheden van de tramorganisatie bestaat de mogelijkheid dat de RRK deze voor dit deel van het onderzoek betreft bij bureau Horvat & partners.

Door de RRK bovenstaande aandachtspunten mee te geven, wordt beoogd een onderzoek uit te laten voeren:

- waardoor de vragen van PS beantwoord worden,
- wat door GS gebruikt kan worden als input voor het latere en bredere evaluatieonderzoek (voorkomen van dubbelingen) en
- wordt de kans groter dat het voor de RRK mogelijk wordt dit verzoek tot het doen van nader onderzoek te honoreren.
-

Waar het uiteindelijk om gaat is dat er adviezen komen, die er toe bijdragen dat geborgd wordt dat PS en GS 'in

control' zijn. Hiermee wil dit onderzoek óók een bouwsteen zijn voor de latere discussie over de toekomst van het trambedrijf binnen de provinciale organisatie.

Vervolg

Na dit overleg wordt het aangepaste memo met gedeputeerde Schaddelee c.s. besproken, om na te gaan of de hier gedane aannames m.b.t. GS correct zijn. Tenslotte zullen we het memo bespreken met de RRK en kunnen zij het betrekken bij hun afweging n.a.v. het verzoek. De RRK zal u hier vervolgens nader over informeren.